

NIEUWSBRIEF STICHTING 'DE GRIJPVOGEL'

Correspondentieadressen: Bovenweg 32, 8422DH Nijeberkoop en info@stichtingdegrijpvogel.nl

Nummer 15/april – mei 2013

Nieuwsbrieven van de Stichting 'De Grijpvogel' beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in het licht van het doel van de stichting en over onder handen zijnde initiatieven respectievelijk projecten.

Ik stel het op prijs dat er naar hartenlust op de inhoud wordt gereageerd en er bestaat geen enkel bezwaar tegen dat de nieuwsbrieven ook worden doorgestuurd aan andere (potentieel) geïnteresseerden.

Deze nieuwsbrieven worden ook gepubliceerd op de website 'Bekiek et mar'
http://www.bekieketmar.nl/Bekiek_et_mar/st_De_Grijpvogel.html

1. ENKELE BERICHTEN

❖ **KONINGSBOOM GEPLANT EN SPREUKBANK ONTHULD 23 april 2013**

'Die Tat ist alles, nichts der Ruhm' (Johan Wolfgang von Goethe – Faust II)

'Iuste iudicate filii hominum': 'Oordeelt rechtvaardig, Gij mensenkinderen'

Ontwerp: Liduin van Noord, Karst Berkenbosch, Frans Wuijts
Maker: Fokko de Jong van Siersmederij Oldeberkoop V.O.F.

❖ **GEMEENTE OOSTSTELLINGWERF » COMMISSIE WELZIJN » 12-03-2013**

Subsidie plaatsing kunstwerk 'De Spreukbank'

Voorstel: De raad voor te stellen een standpunt in te nemen over het subsidieverzoek van stichting 'de Grijpvogel'.

Beraadslaging:

De mogelijkheden voor plaatsing van het kunstwerk 'De spreukbank' liggen voor en worden de raad aangeboden ter discussie.

Mevrouw Dolsma/OB vindt dat de spreukbank er moet komen. Zij is niet bang voor precedentwerking. Haar fractie doet de suggestie om de Koningsboom erbij te plaatsen.

De heer Oosterloo/CDA vindt de kosten heel hoog. Hij stelt voor de kosten omlaag te brengen door vrijwilligers in te schakelen. Hij is wel voor plaatsing, maar heeft problemen met de kosten.

De heer Christensen/PvdA vindt het een mooi cultureel initiatief. PvdA is akkoord met plaatsing. Hij vraagt wat het college vindt van het subsidieverzoek en een mogelijke precedentwerking. Waren er eerdere aanvragen?

Mevrouw Zuidema/CU vindt dat het voortvarend is opgepakt. CU kan ermee uit de voeten.

De heer Derks/VVD vindt het een mooi initiatief. De VVD sluit aan bij OB voor wat betreft de suggestie van de Koningsboom. Hij vindt alleen de kosten van het kunstwerk fors.

De heer Radekamer/S + vindt het geld voor plaatsen van de spreuk fors voor een paar schroeven en dergelijke. Het geld kan vele malen anders/beter besteed worden,

De heer Munting/D66 merkt op dat een en ander wel vandaalbestendig moet zijn. Hij vraagt waarom plaatsing zo duur moet zijn. Hij zou graag een vertaling van de spreuk op een bordje erbij geplaatst zien.

Mevrouw Koopman/GroenLinks vindt dat de motie mooi uitgewerkt is. Ten aanzien van de bekostiging merkt zij op dat het ook gaat om kwaliteit en duurzaamheid. Zij is akkoord met een combinatie met de Koningsboom en met een bordje met vertaling van de spreuk.

De voorzitter vat samen dat er geen discussie is over wel of niet plaatsen van de spreukbank, wel over de kosten ervan.

Wethouder De Boer zegt blij te zijn met de reacties op het voorstel. Hij merkt op dat plaatsing behoorlijk arbeidsintensief is en de kosten reëel zijn. Hij vindt de suggestie met betrekking tot de Koningsboom een prima idee om te combineren. Precedentwerking is tot nu toe niet aan de orde geweest.

De heer Wuijts van Stichting De Grijpvogel merkt vanaf de publieke tribune op dat het **geen subsidieaanvraag** betreft. De stichting biedt het uitgewerkte idee aan de gemeente aan.

Wethouder De Boer licht toe dat hij tegen Stichting de Grijpvogel heeft gezegd dat zij verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het project. Het gaat nu dan ook om een bijdrage voor te maken kosten: uitvoering en plaatsing spreukbank. Voor de offerte is duidelijk aangegeven te kijken naar lokale ondernemers. Hij zal de vraag over het plaatsen van een (vertaal)bordje kortsluiten met de stichting.

Standpunt commissie:

De commissie adviseert positief over het kunstwerk, maar verschilt van mening over de financiële bijdrage. Omdat het niet gaat om een subsidieverzoek maar een bijdrage in de kosten, zal het raadsvoorstel in die zin aangepast moeten worden. Het voorstel wordt als B-punt geagendeerd voor de raadsvergadering van 26 maart.

❖ GEMEENTE OOSTSTELLINGWERF » GEMEENTERAAD » 26-03-2013

B.2 Bijdrage plaatsing kunstwerk 'De Spreukbank'

Voorstel: Een standpunt in te nemen over een bijdrage aan stichting de Grijpvogel voor de plaatsing van de 'Spreukbank'.

Besluit:

Om te komen tot een raadsbesluit legt de heer Christensen van de PvdA-fractie het volgende voorstel voor:

"De raad besluit een bedrag van ten hoogste € 13.500,- vanuit de reserve culturele elementen beschikbaar te stellen als bijdrage voor het plaatsen van het kunstwerk 'De Spreukbank'.

De fracties van CDA, VVD en S+ vinden de kosten voor het kunstwerk veel te hoog. Het PvdA-voorstel wordt overgenomen en in stemming gebracht:

Voor zijn: PvdA, OB, GL, CU en D66 (13 stemmen)

Tegen zijn: CDA, VVD en S+ (8 stemmen)

Het voorstel is hiermee aangenomen.

2. DE ZEVEN OUDE PLANETEN

Aan het einde van de 14^e nieuwsbrief maakte ik een start met het beschrijven van de zeven oude planeten. Ik heb het sterke vermoeden dat oude kennis hieromtrent ten grondslag ligt aan het symbool van de rode bal met de gouden ster in het wapen van Ooststellingwerf. We weten niet of de oude stellingen deze kennis ook bezaten en daarom het symbool van de cirkel en ster hebben gekozen. Er kan worden verondersteld dat zij hiervan op de hoogte kunnen zijn geweest.

De zeven oude planeten vinden we terug in de dagen van de week.

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag
Zon	Maan	Mars	Mercurius	Jupiter	Venus	Saturnus
☉	☾	♂	♃	♃	♀	♄

Plaats je de zon in het midden dan ontstaat, gespiegeld rondom de zon, de volgende reeks:

Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag
Jupiter	Venus	Saturnus	Zon	Maan	Mars	Mercurius
♃	♀	♄	☉	☾	♂	♃

Ook de Zon en de Maan werden in de oudheid tot deze zeven planeten gerekend. In de cirkel met de zesster zijn deze zeven planeten als volgt symbolisch uitgedrukt:

- Boven – onder : Maan – Saturnus
- Linksboven – rechtsonder : Mercurius – Jupiter
- Rechtsboven – linksonder : Mars – Venus
- Midden : de Zon

Invloeden van planeten op aarde

We kennen allemaal de werking van de zon op het leven op aarde. Zonder de zon zou het leven op onze aarde onmogelijk zijn. Ook van de maan kennen we enkele invloeden, zoals de getijdenwerking van eb en vloed en de zogenaamde vrouwelijke maan(d)stonde. Men veronderstelt dat deze te maken heeft met de zwaartekracht van de maan, een kracht die wij niet zien, maar waarvan we wel weten dat die er is. Als je hier op aarde iets laat vallen, stijgt het niet op en als je van een stoel springt, blijf je niet in de lucht hangen.

Over eventuele invloeden van de andere planeten zijn de (natuur)wetenschappers niet zeker. De zwaartekracht van Jupiter heeft bijvoorbeeld een verhouding van 1 : 20.000 ten opzichte van de zwaartekracht van de Zon. Wanneer Jupiter in oppositie staat tussen Aarde en Zon zou dit mogelijk een beetje (maar nauwelijks meetbare) invloed hebben op de Aardse temperatuur ...maar niet iedereen is het hier over eens.

Gaan we weer met grote stappen terug in de tijd tot in de oudheid dan kunnen we zien dat aan de klassieke planeten amper kwantitatieve en ruimtelijke kenmerken werden gegeven en vrijwel uitsluitend, kwalitatieve karakteriseringen en (veronderstelde?) invloeden. Ik denk dat dit te maken heeft met ontwikkeling van het bewustzijn van de mensheid in de loop van de tijd. Het bewustzijn lijkt gedurende duizenden jaren als het ware steeds 'aardser', 'zintuiglijker' geworden te zijn en steeds minder 'hemels'. De 'kwantiteiten' nemen toe, de 'kwaliteiten' af. De zeven oude planeten kunnen in de geschiedenis en tot in onze tijd in allerlei verschijningsvormen worden teruggevonden: in de zeven vrije kunsten, in de zeven dagen van de week, in de zeven metalen, in de zeven deugden, in de zeven aartsengelen, in de zeven kleuren van de regenboog, in de zeven sacramenten in de R.K. Kerk etc.

Wikipedia: 'De zeven vrije kunsten, oorspronkelijk bekend onder hun Latijnse naam *septem artes liberales*, waren zeven vakken die deel uitmaakten van het studieprogramma in antieke en middeleeuwse Europese scholen. Ze vormden met name het leerplan van middeleeuwse universiteiten. Ze worden 'vrij' genoemd (Latijn: *liber*), omdat zij de opleiding van de vrije mens beogen. In tegenstelling tot de *artes illiberales*, die worden nagestreefd voor economische doeleinden, is het niet hun doel om de student voor te bereiden op het verkrijgen van een inkomen, maar op de uitoefening van de wetenschap in de strikte zin van het woord'.

De zeven vrije kunsten waren:

- Trivium – 'weg van drie' ('taalvakken' ofwel *op het woord betrokken wetenschappen*):
  1. Grammatica: taalkunde (zon)
  2. Dialectica ofwel logica: logisch redeneren (Jupiter)
  3. Retorica: kunst hoe een betoog op te zetten (Maan)
- Quadrivium – 'weg van vier' ('rekenvakken' ofwel *op het getal betrokken wetenschappen*):
  1. Aritmetica: rekenkunde (Mars)
  2. Geometria: meetkunde(ruimte) (Saturnus)
  3. Musica: harmonieleer(tijd) (Venus)
  4. Astronomia: kosmologie (Mercurius)

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Tegenwoordig worden de vrije wetenschappen wel in de volgende drie hoofdgroepen onderverdeeld:

1. de humaniora (taal, literatuur, filosofie, de schone kunsten en geschiedwetenschappen)
2. de wiskunde, natuurwetenschappen en biologische wetenschappen
3. de sociale wetenschappen.

Het 'Tübinger Hausbuch' is een Duitstalig handschrift met talrijke gekleurde tekeningen uit de late middeleeuwen en in bezit van de universiteitsbibliotheek van Tübingen. Het is een medisch-astrologisch kalenderboek dat is ontstaan in het midden van de 15^e eeuw.

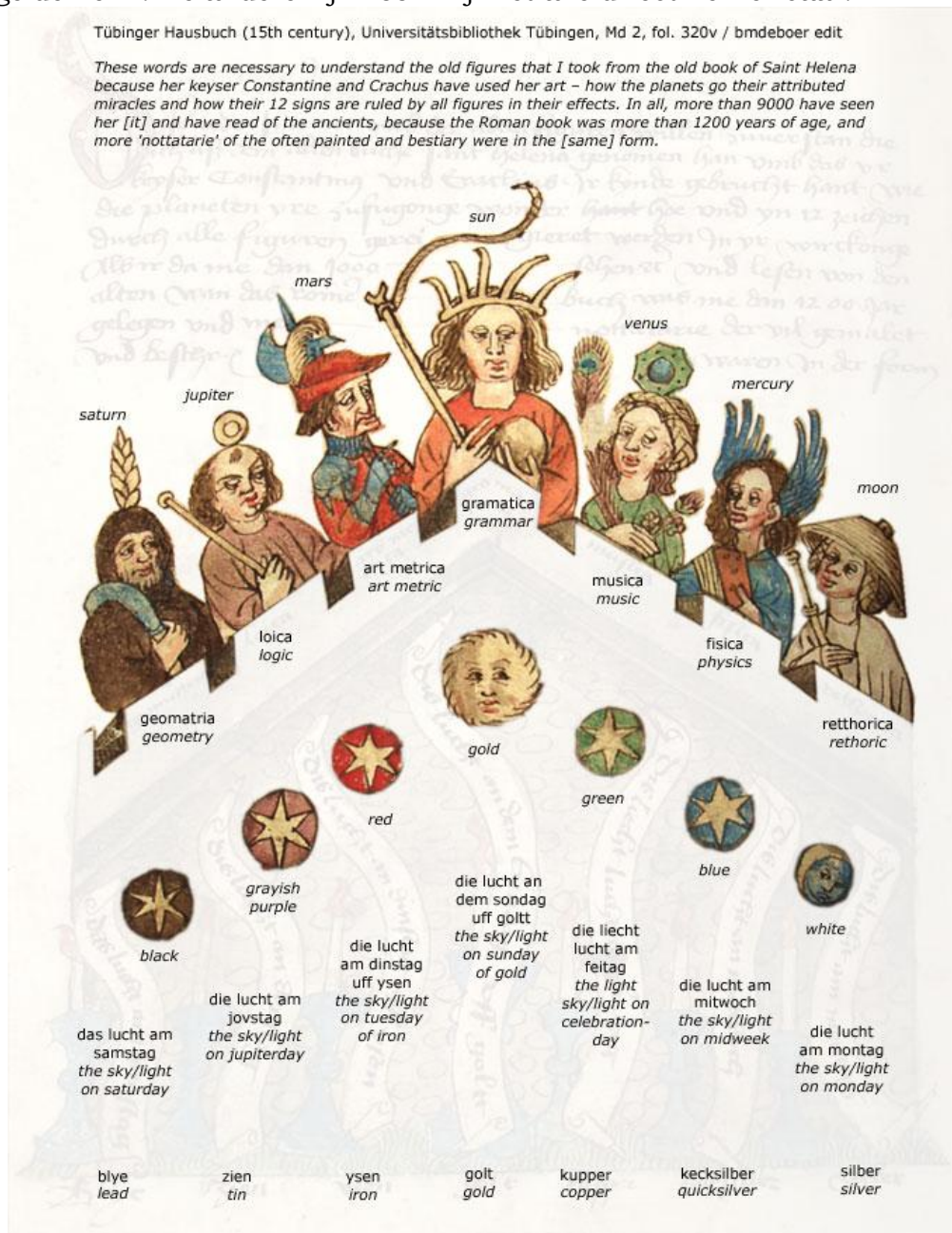
Zie ook hierboven de rode bal met gouden ster behorend bij Mars, met de kleur 'rood', het metaal 'ijzer' en de vrije kunst 'aritmética' (rekenkunde). Er lijkt mij geen verband te bestaan van deze specifieke aspecten met het Wapen van Ooststellingwerf.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

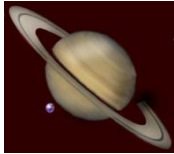

De inhoud van het Tübinger Hausbuch is bijzonder gevarieerd met allerlei regels, berekeningen en aanwijzingen over onder andere de dierenriemtekens met eigenschappen van mensen die hieronder zijn geboren en voorspellingen over hun levensbestemming .

In de tekening is een samenhang afgebeeld tussen de zeven oude planeten en onder andere de zeven vrije kunsten, de zeven dagen van de week en de zeven metalen. Intrigerend zijn de symbolen op de hoofden van de zeven figuren. Zo wordt Mercurius bijvoorbeeld afgebeeld met een symbool dat snelheid aangeeft, zoals de gevleugelde helm. De andere zijn voor mij niet alle direct herkenbaar.

De kenmerken van planeten worden in de huidige tijd nog slechts gevonden in de materiële en ruimtelijke aspecten, zoals omloopsnelheid, afstand tot de zon, temperatuur, massa e.d. Hieronder wordt een overzicht weergegeven van enerzijds uiterlijk waarneembare kwantitatieve kenmerken van de zeven planeten en anderzijds kwalitatief-geestelijke karakterisering.

ZEVEN OUDE PLANETEN	Uiterlijk waarneembare kwantitatieve kenmerken	Kwalitatief-geestelijke karakterisering
SATURNUS 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 120.000 km; - Massa 95; - Gemiddelde afstand tot de zon 1.427.000.000 km; - Omlooptijd 29.46 jaar; - Temperatuur - 176 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Griekse god Kronos; bij de Romeinen Saturnus; - Onderzoekende grondhouding*; - Ernstig en streng, spreekt spaarzaam, werkt geduldig, argumenteert zwaarwichtig, nauwgezet, stuurs en sober in al zijn handelingen; secretaris; - Geometrie
JUPITER 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 143.800 km; - Massa 0.107; - Gem. afstand tot de zon 778.000.000 km; - Omlooptijd 11.86 jaar; - Temperatuur -125 tot 17 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Griekse god Zeus; bij de Romeinen Jupiter; bij de Germanen Donar/Thor; - Grote gedachten en ideeën; - Denkende grondhouding*; - Toekomst; quo vadis?; voorzitter; - Gematigdheid, bescheidenheid, soberheid en rechtvaardigheid. - Wijs; deugdzaam; tolerantie; - Logica of dialectica;
MARS 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 6.796 km; - Massa 0.107; - Gemiddelde afstand tot de zon 227.900.000 km; - Omlooptijd 1.88 jaar; - Temp. -87 tot 17 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Griekse god van de oorlog Ares; bij de Romeinen Mars; bij de Germanen Týr (Tiwaz); - Ondernemende-organiserende grondhouding*; - Activiteit; strijd; energie; moed; zelfverzekerdheid; daadkracht; initiatief; wilskracht; - Mannelijkheid; - Aritmetica (rekenkunde)
ZON 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 1.392.000 km; - Massa 333.400; - Gemiddelde afstand tot de aarde 149.597.870 km; - Temperatuur 6.000 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Griekse god Helios, zonnegod; bij de Romeinen Sol Invictus; - Creatieve grondhouding*; - Identiteit; energiebron van de persoonlijkheid; ego; - Levenswil; vitaliteit; - Trouw, eervol, groothartig - Grammatica;
VENUS 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 12.180 km; - Massa 0.815; - Gem. afstand tot de zon 108.230.000 km; - Omlooptijd 225 dagen; - Temperatuur 459 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Griekse godin Aphrodite; bij de Romeinen Venus; bij de Germanen Frigg/Freya; - Verzorgende grondhouding*; - Liefde, kunst, schoonheid harmonisch gevoel, fysieke aantrekkingskracht, positieve ingesteldheid; - Luisteraar; passief; ontvankelijk; - Musica;
MERCURIUS 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 4.880 km; - Massa 318; - Gemiddelde afstand tot de zon 57.900.000 km; - Omlooptijd 88 dagen; - Temperatuur -180 tot 430 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Romeinse god Mercurius; bij de oude Grieken Hermes?; bij de Germanen Wodan/Odin; - Boodschapper van de goden; - god van de handel en reizigers; - Vernieuwende grondhouding*; - Inspirator; communicator; redenaar; filosoof; snel verstand; - beweeglijkheid; - Astronomia
MAAN 	<ul style="list-style-type: none"> - Equator diameter 3.476 km; - Massa 0.0123; - Gemiddelde afstand tot de aarde 384.000 km; - Omlooptijd 27,3 dagen; - Temp. - 173 tot 127 graden; 	<ul style="list-style-type: none"> - Griekse maangodin Selene; bij de Romeinen Luna; - Groei en verandering; - Conserverend-beherende grondhouding*; - Inlevingsvermogen; kwetsbaarheid; verleden; vrouwelijkheid; - Retorica

*Bron: prof. dr. B.C.J. Lievegoed 'De levensloop van de mens'; Uitgeverij Lemniscaat 1976

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Sommige hedendaagse deskundigen op het gebied van groepsprocessen met kennis van de oude kosmologie en een scherp waarnemingsvermogen menen ook in bijvoorbeeld groepsgesprekken (vergaderingen e.d.) de kwaliteiten van genoemde zeven planeten te kunnen herkennen in houding en gedrag van mensen. Zij kijken dan naar de drie aspecten inhoud – interactie – procedure in een groepsgesprek en de beide polariteiten van elk drietal. Deze karakteriseren zij als volgt:

- Bij het aspect van de **inhoud** van een groepsgesprek gaat het om de onderwerpen van gesprek, de woorden en begrippen die worden gebruikt, de voorbeelden en ervaringen, de feiten en cijfers, de opvattingen, meningen, denkbeelden en visies etc.; het accent ligt hier op het *denken*;
- Bij het aspect van de **interactie** in een groepsgesprek staat de onderlinge communicatie centraal, het spreken en luisteren, het uiten van gedachten en gevoelens e.d. over en weer, de sfeer, de stemming, de dynamiek, harmonie en conflict e.d.; het accent ligt hier op het *gevoel*;
- Bij het aspect van de **procedure** gaat het om de praktische organisatie, plaats en tijd, agendavoorbereiding, notulering, prioriteiten, de fasen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming e.d.; het accent ligt hier op het *willen en handelen*.

De drie aspecten bewegen zich in het gespreksproces tussen de polariteiten van:

Inhoud : polariteit detail – grote lijn (Mercurius – Jupiter);
Interactie : polariteit spreken – luisteren (Mars – Venus);
Procedure : polariteit evaluatie – ordening (Maan – Saturnus).

Enkele voorbeelden van kwaliteiten die kunnen opvallen:

- Actief met voorbeelden komen (Mercuriuskwaliteit);
- Ordening en samenhang, de grote lijn bewaken (Saturnuskwaliteit);
- Actief luisteren naar de anderen (Venuskwaliteit);
- Actief het woord voeren (Marskwaliteit);
- Het gespreksdoel voor ogen houden (Jupiterkwaliteit);
- Toetsen of terugspiegelen (Maankwaliteit);
- Creatief al deze aspecten doorlichten (Zonkwaliteit).

